

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ד בשבט, תשע"ט
30 בינואר, 2019
030/2019

מקבלי תארים במסלולים מחקריים באוניברסיטאות, בשנים תשס"ז-תשע"ז (2016/17-2006/07)

Research Degree Graduates in the Universities, 2006/07-2016/17

הודעה זו עוסקת במקבלי תארים במסלולים מחקריים: תואר שני מחקרי¹ ותואר שלישי, שלמדו באוניברסיטאות³ בישראל. אלו לקחו חלק חשוב במחקר המתבצע באוניברסיטאות.

- מספר מקבלי תואר שני במסלול מחקרי נשאר יציב יחסית בעשור האחרון, 3,777 בתשס"ז (2006/07) ו-3,884 בתשע"ז (2016/17).
- מספר מקבלי תואר שלישי היה במגמת עלייה, מ-1,288 בתשס"ז ל-1,619 בתשע"ז.
- בשנים תשס"ז-תשע"ז 39,621 איש הגישו עבודת תזה במסגרת התואר השני ו-16,649 הגישו את עבודת הדוקטורט.
- בתשע"ז, 5,503 סיימו את לימודיהם בתארים מחקריים (13.5% מכלל מסיימי התארים באוניברסיטאות).
- בתשע"ז, מקבלי תואר שני במסלול המחקרי היו פחות משליש (28.1%) מתוך כלל מקבלי תואר שני באוניברסיטאות וזאת לעומת 66.8% בתשנ"א (1990/91).
- אחוז מגישי תזה בקרב מקבלי תואר שני במשפטים, עסקים ומדעי הניהול בתשע"ז היה נמוך (2.7% ו-4.2% בהתאמה), לעומת אחוז גבוה בקרב המדעים הניסויים: 94.8% במדעים הפיזיקליים⁴ ו-87.9% במדעים הביולוגיים.
- בקרב מקבלי תואר שני במדעי החברה (תשע"ז) אחוז המסיימים את לימודיהם במסלול המחקרי היה שונה באופן ניכר בין האוניברסיטאות השונות: 13.7% באוניברסיטת חיפה לעומת 42.1% באוניברסיטת בן גוריון.
- הסיכוי של מקבל תואר ראשון מהאוניברסיטאות (בתש"ע, 2009/10) להמשיך לתואר שני מחקרי (עד תשע"ז) עמד על כ-1 ל-8, לעומת כ-1 ל-43 לבוגר מכללות אקדמית או אוניברסיטה הפתוחה ו-1 ל-62 לבוגר מכללה אקדמית לחינוך.

¹ עם עבודת גמר (תזה)

² ההודעה אינה כוללת את בוגרי תואר שני ברפואה (דוקטור לרפואה).

³ לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

⁴ סטודנטים שלמדו לתואר שני במסגרת מסלול ישיר לדוקטורט היו פטורים מלהגיש תזה.

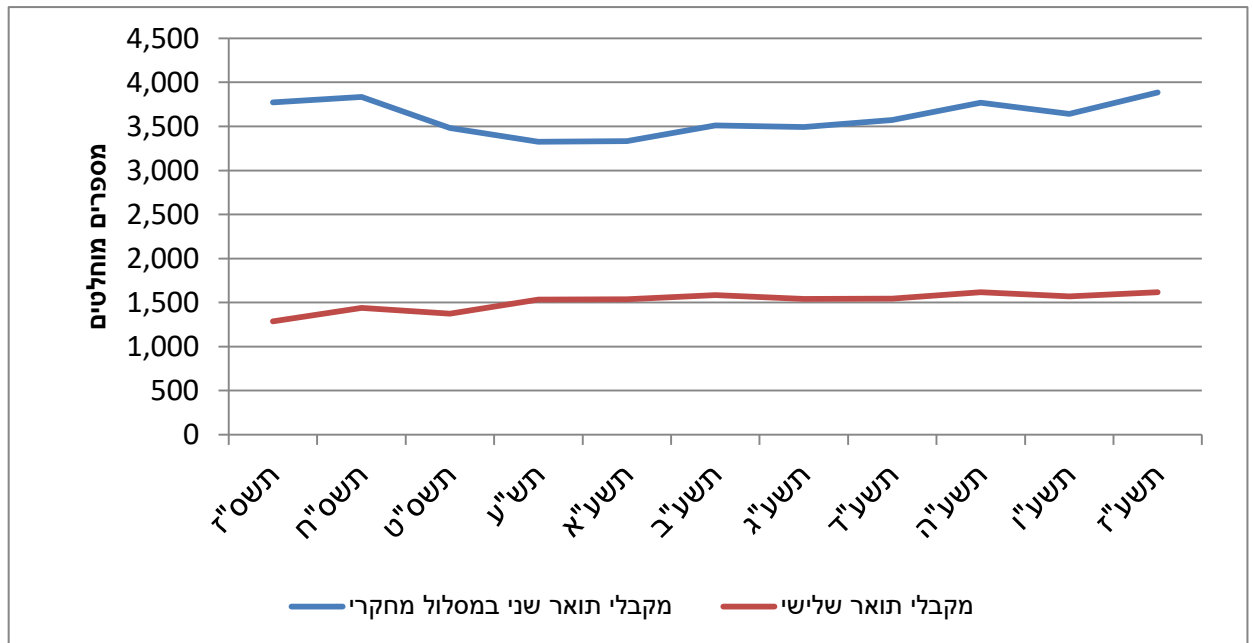
- אחד מכל 2-3 בוגרי תואר ראשון באוניברסיטאות (בתש"ע) בתחומי המדעים הביולוגיים והפיזיקליים המשיך למחקר ברמת תואר שני. לעומת אחד מ-12 לערך בקרב בוגרי מדעי החברה והרוח הכלליים.
- 2.2% מכלל מקבלי תואר ראשון בתשס"ז קיבלו תואר שלישי בתוך כעשור.
- 1 מ-5 בוגרי תואר ראשון בתשס"ז במדעים פיזיקליים (22.5%) וביולוגיים (19.0%) קיבלו תואר שלישי, לעומת 1 מ-77 בקרב בוגרי חינוך ומדעי החברה.
- כמחצית (46.7%) מכלל מסיימי תואר שלישי קיבלו תואר במדעי הטבע והמתמטיקה, לעומת 33.8% בקרב בוגרי תואר שני מחקרי ו-13.5% בקרב בוגרי תואר ראשון.
- אחוז הנשים בקרב מקבלי תואר שני מחקרי (57.3%) היה דומה לאחוז בקרב בוגרי תואר ראשון (56.7%), ונמוך מעט בקרב מקבלי תואר שלישי (53.1%).
- 17.1% מבוגרי תואר שלישי סיימו את התואר בתוך 4 שנות לימוד (זמן תקני). והזמן השכיח לסיום תואר שלישי היה 5 שנות לימוד (26.6% מהבוגרים סיימו בפרק זמן זה).
- 38.7% מבוגרי תואר שני במסלול מחקרי סיימו את התואר בתוך 2 שנות לימוד (זמן תקני), לעומת 66.4% בקרב בוגרי המסלול הלא מחקרי.
- הזמן השכיח לסיום תואר שני במסלול מחקרי היה שלוש שנים (29.6% מהבוגרים סיימו בפרק זמן זה).

להגדרות והסברים

מקבלי תואר שני במסלול המחקרי ותואר שלישי

בתשע"ז, 5,503 איש סיימו את לימודיהם לתארים מחקרניים באוניברסיטאות, 13.5% מכלל מסיימי התארים באוניברסיטאות בשנה זו. מספר מקבלי תואר שני מחקרי נשאר יציב יחסית בעשור האחרון, 3,777 בתשס"ז (2006/07) ו-3,884 בתשע"ז (2016/17). לעומת זאת, מספר מקבלי תואר שלישי היה במגמת עלייה, מ-1,288 בתשס"ז ל-1,619 בתשע"ז. מקבלי תואר שני במסלול המחקרי היו פחות משליש (28.1%) מתוך כלל מקבלי תואר שני בתשע"ז, לעומת כשני שלישים (66.8%) בתשנ"א (1990/91). הדבר נובע מגידול שחל בשנות התשעים במספר מקבלי תואר שני ללא תזה.

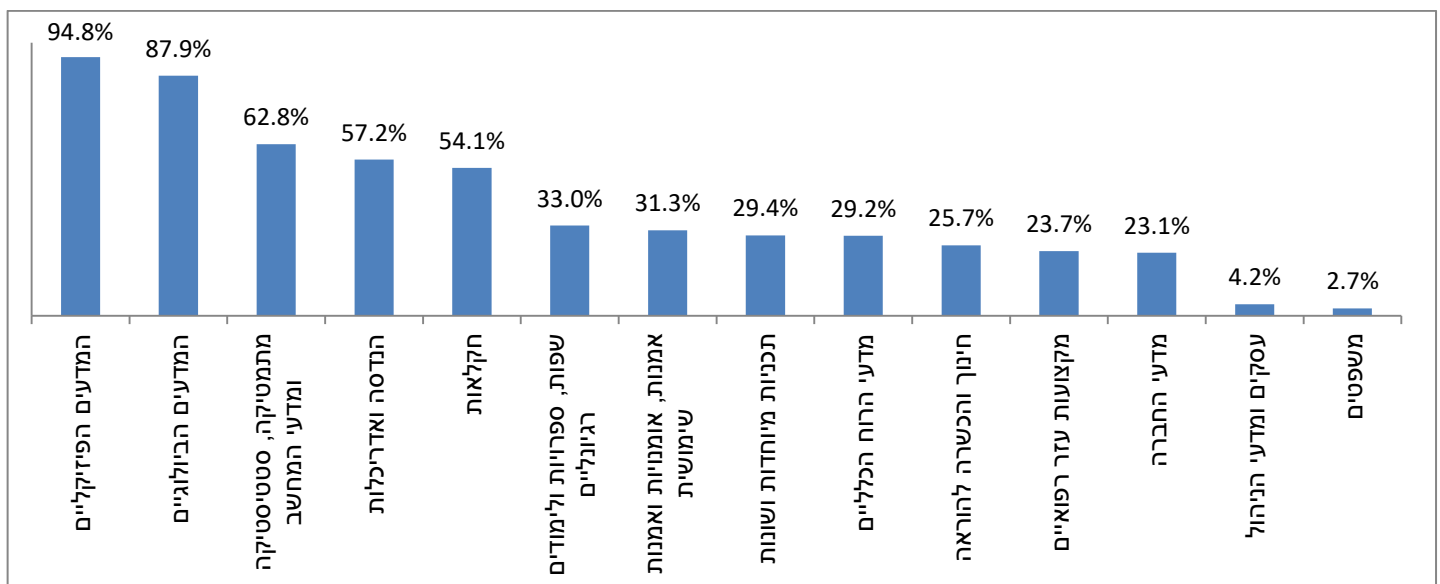
תרשים 1 - מקבלי תואר שני במסלול מחקרי ותואר שלישי מהאוניברסיטאות, תשס"ז-תשע"ז (2016/17-2006/07)

מקבלי תואר שני במסלול המחקרי (עם עבודת תזה)

בתחומים הניסויים של מדעי הטבע היה אחוז גבוה של מקבלי תואר שני שהגישו עבודת תזה, 94.8% במדעים הפיזיקליים⁵ ו-87.9% במדעים הביולוגיים. לעומת זאת, במשפטים ובעסקים ומדעי הניהול היה אחוז נמוך של מגישי תזה בקרב מסיימי תואר שני (2.7% ו-4.2%, בהתאמה).

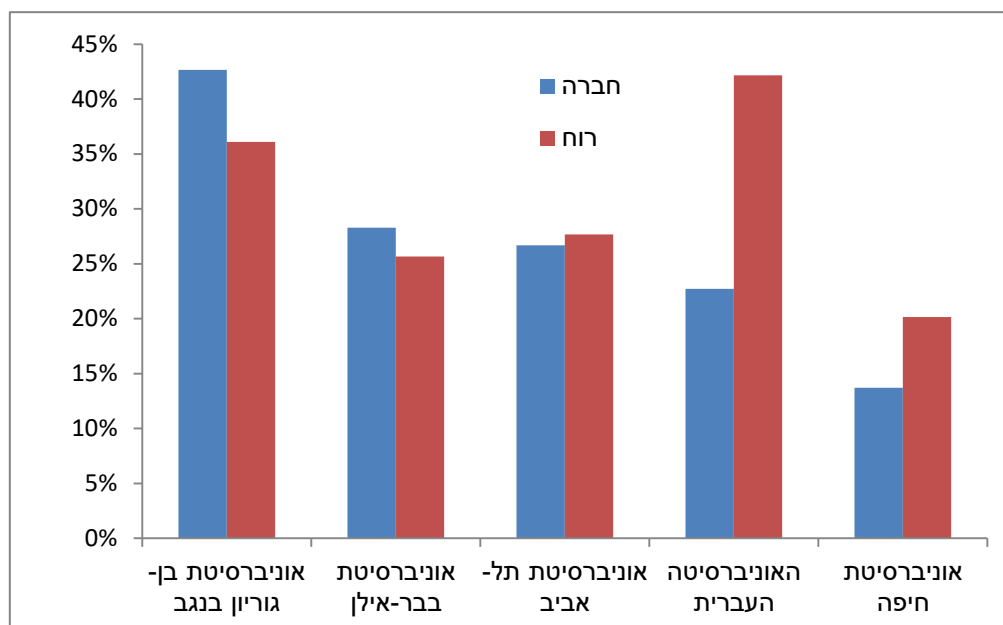
תרשים 2 - מקבלי תואר שני במסלול מחקרי (עם תזה) מתוך כלל מקבלי תואר שני מהאוניברסיטאות, לפי תחום לימוד, תשע"ז (2016/17)

⁵ סטודנטים שלמדו תואר שני במסגרת מסלול ישיר לדוקטורט היו פטורים מלהגיש תזה.

אחוז המסיימים ללמוד במסלול המחקרי בקרב מקבלי תואר שני במדעי הרוח והחברה היה נמוך יחסית (28.5% ו-23.1%, בהתאמה), עם זאת חלקם היחסי שונה באופן ניכר בין האוניברסיטאות השונות. בקרב מקבלי תואר שני במדעי החברה באוניברסיטת בן-גוריון 42.6% סיימו במסלול המחקרי, לעומת 13.7% באוניברסיטת חיפה. בקרב הפקולטות למדעי הרוח באוניברסיטה העברית אחוז המסיימים תואר שני עם תזה היה הגבוה ביותר (42.2%) ובאוניברסיטת חיפה - הנמוך ביותר (20.1%).

תרשים 3 - מדעי החברה והרוח - מקבלי תואר שני במסלול המחקרי (עם תזה) מתוך כלל מקבלי תואר שני, לפי תחום לימוד ומוסד תשע"ז (2016/17)

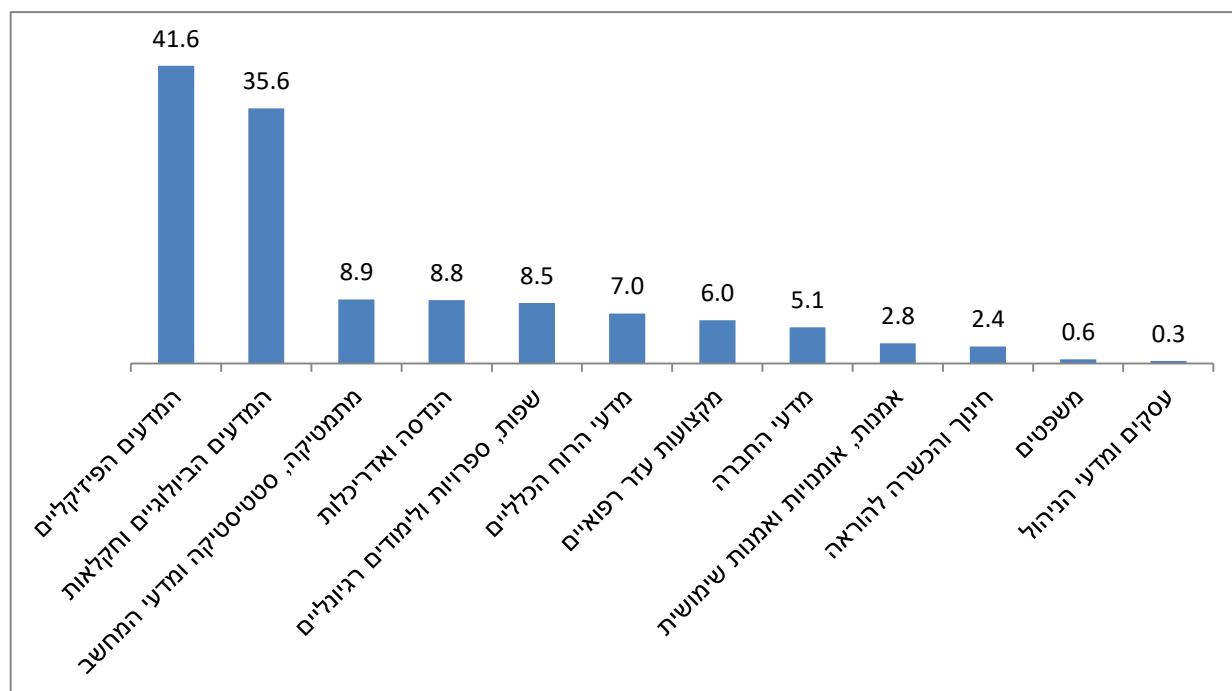

המשך לימודים לתואר שני במסלול המחקרי (עם תזה)

6.4% ממקבלי תואר ראשון בתש"ע (2009/10), סיימו עד תשע"ז גם תואר שני עם תזה. בקרב מקבלי תואר ראשון במדעים הפיזיקליים והביולוגים בתש"ע, אחוז אלה שהמשיכו וסיימו תואר שני במסלול המחקרי היה גבוה מאוד (41.6% ו-35.6% בהתאמה; תרשים 5). כלומר, אחד מכל 2-3 בוגרי תואר ראשון בתחומים האלה המשיך למחקר ברמת תואר שני. במדעי החברה והרוח הכלליים הסיכוי של בוגרי תואר ראשון לסיים תואר שני מחקרי היה 1 ל-12 לערך. לעומת זאת, בקרב בוגרי תואר ראשון בתחומים עסקיים ומדעי הניהול ובמשפטים פחות מאחוז אחד המשיכו לתואר שני מחקרי (0.3% ו-0.6%, בהתאמה). כלומר, רק אחד מ-300 בוגרי תואר ראשון בעסקים ומדעי הניהול ואחד מ-170 בוגרי משפטים המשיכו לתואר שני מחקרי.

תרשים 4 - אחוז בקרב מקבלי תואר ראשון בתש"ע (2009/10) שסיימו תואר שני במסלול המחקרי (עם תזה)

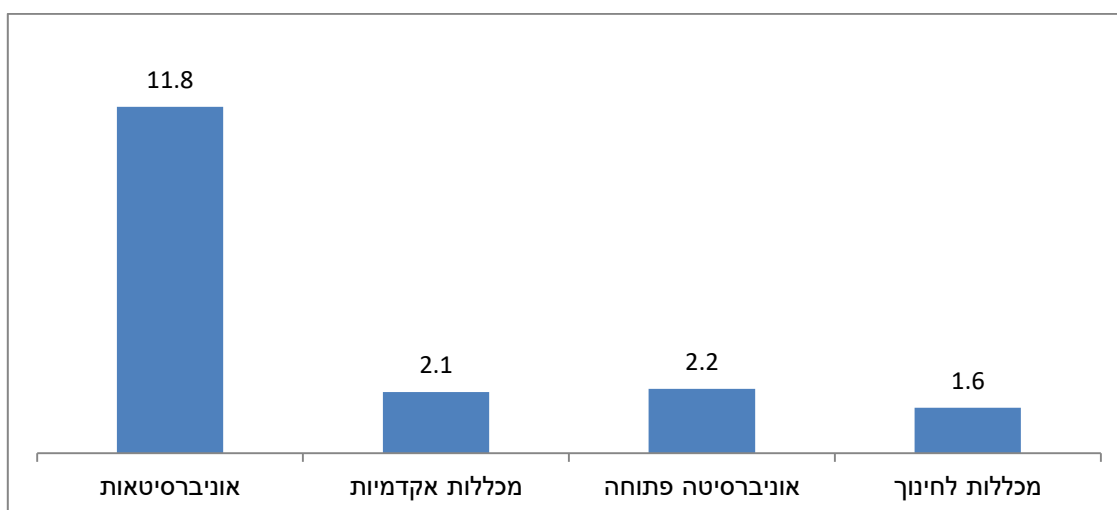
עד תשע"ז, לפי תחום הלימוד של התואר הראשון

בקרב מקבלי תואר ראשון מהאוניברסיטאות בשנת תש"ע, הסיכוי להמשיך לתואר שני במסלול מחקרי באוניברסיטאות עמד על 11.8%, לעומת 2.3% בקרב בוגרי המכללות האקדמיות, 2.2% בקרב בוגרי האוניברסיטה ו-1.6% בקרב בוגרי המכללות לחינוך. אומנם הסיכוי של בוגרי תואר ראשון במדעים פיזיקליים ובמדעים ביולוגיים מהמכללות האקדמיות להמשיך לתואר שני מחקרי היה גבוה יחסית (33.3% ו-32.0%, בהתאמה), אך הוא עדיין נמוך מהסיכויים של בוגרי האוניברסיטאות בתחומים אלו (46.0% ו-36.9%, בהתאמה).

תרשים 5 - אחוז בקרב מקבלי תואר ראשון בתש"ע (2009/10) שסיימו תואר שני במסלול המחקרי (עם תזה)

עד תשע"ז, לפי סוג המוסד שבו קיבלו את התואר הראשון

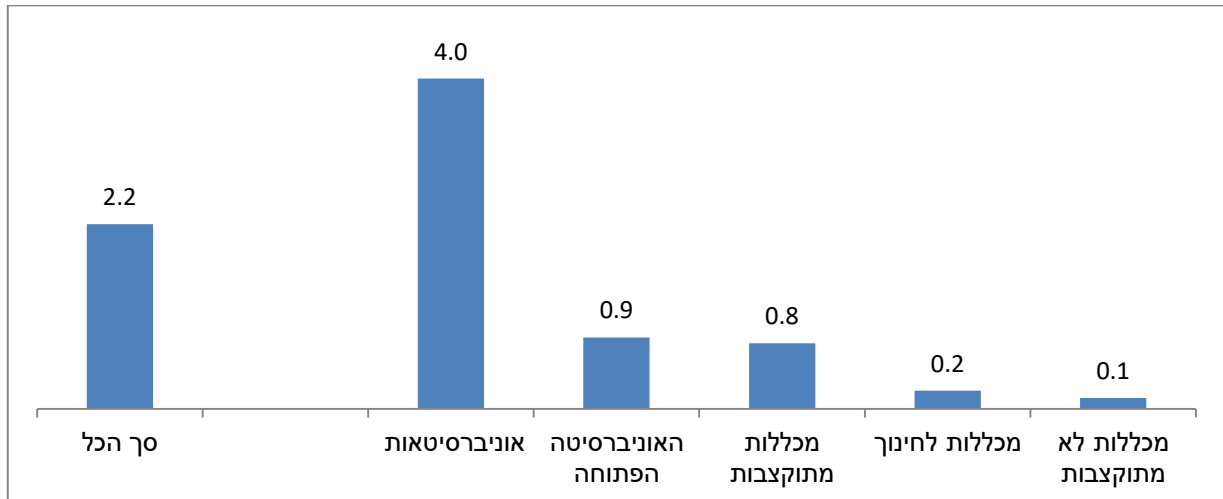

המשך לימודים לתואר שלישי

2.2% מתוך כלל מסיימי תואר ראשון בתשס"ז סיימו תואר שלישי בתוך כעשור. אחוז המסיימים תואר שלישי בקרב בוגרי האוניברסיטאות היה גבוה (4.0%) לעומת בוגרי המכללות לחינוך (0.2%) והמכללות הלא מתוקצבות (0.1%). 1 מ-5 בוגרי תואר ראשון במדעים הפיזיקליים (22.5%) והביולוגיים (19.0%) קיבל תואר שלישי, לעומת 1 ל-77 בקרב בוגרי חינוך ומדעי החברה.

תרשים 6 - אחוז הממשיכים לתואר שלישי בקרב כלל בוגרי תואר ראשון בתשס"ז, לפי סוג המוסד שבו קיבלו

את התואר הראשון

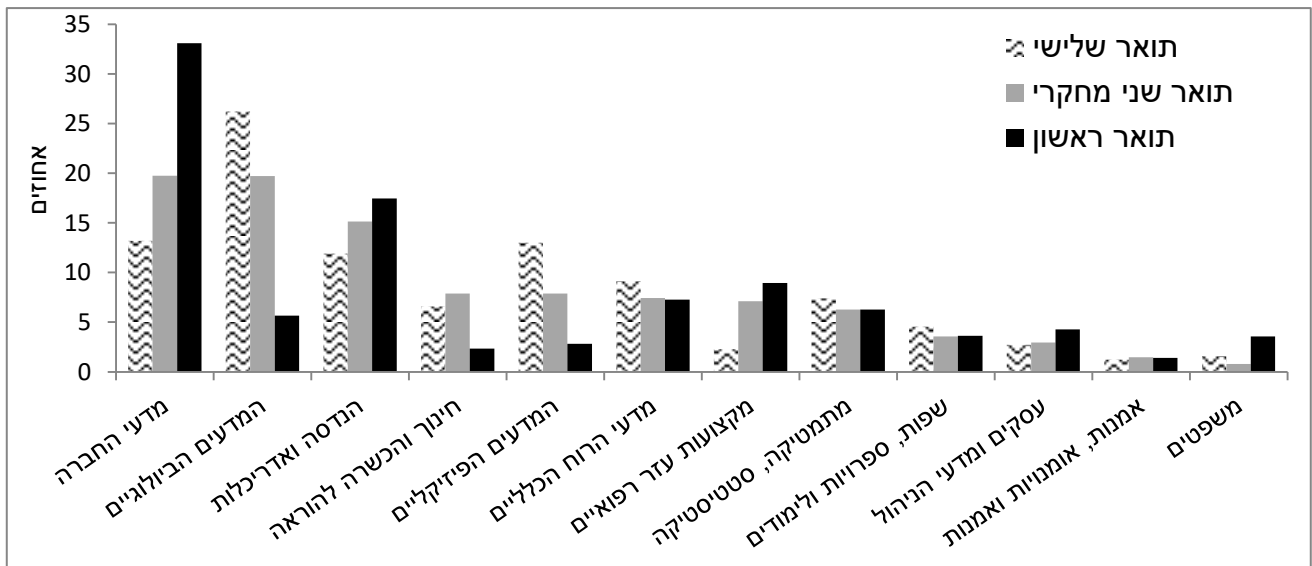

תחום לימוד

בתשע"ז, תחום הלימוד של כמחצית (46.7%) מכלל מקבלי תואר שלישי היה מתמטיקה ומדעי הטבע לעומת כשליש (33.8%) בקרב בוגרי התואר השני המחקרי ו-13.5% בלבד בקרב בוגרי תואר הראשון. לעומת זאת, במדעי החברה המגמה הפוכה, 13.2% ממקבלי התואר השלישי, 19.7% מבוגרי תואר שני מחקרי ו-37.0% ממקבלי התואר הראשון.

תרשים 7 - מקבלי תואר ראשון, תואר שני במסלול מחקרי ותואר שלישי בתשע"ז (2016/17), לפי תחום

לימוד, אחוזים

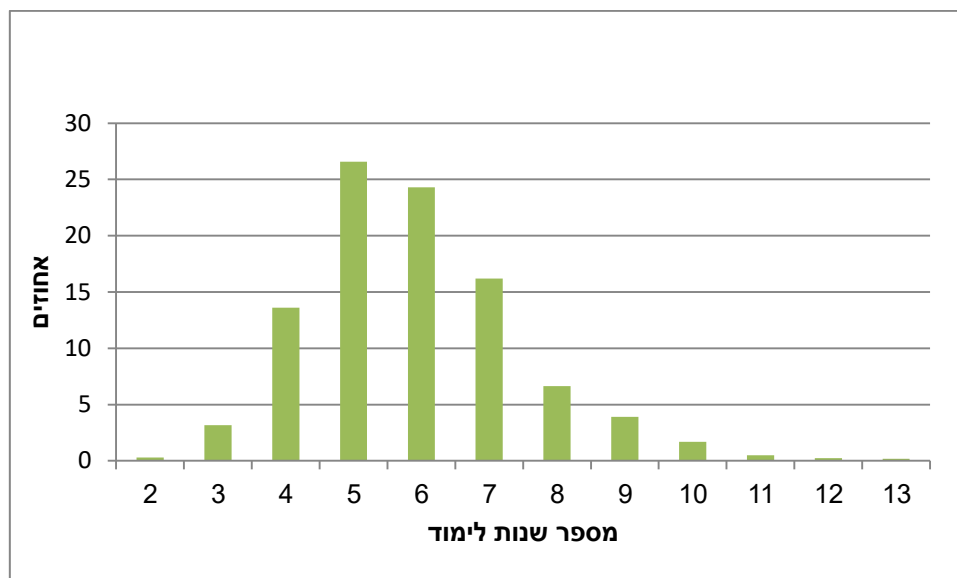

נשים

אחוז הנשים בקרב מקבלי תואר שני מחקרי בתשע"ז (57.3%) היה דומה לאחוז שלהן בקרב מקבלי תואר ראשון (56.7%), ונמוך מעט בקרב מקבלי תואר שלישי (53.1%). בתחום מתמטיקה סטטיסטיקה ומדעי המחשב אחוז הנשים בקרב מקבלי תואר שלישי זהה לאחוז שלהן בתואר הראשון (27.5%). לעומת זאת, במדעים פיזיקליים אחוז הנשים בקרב מקבלי תואר שלישי (39.3%) היה גבוה מאחוז הנשים בקרב מקבלי תואר הראשון (33.0%). מאידך, בתחום משפטים אחוז הנשים שקיבלו תואר שלישי (46.1%) היה נמוך באופן ניכר מהאחוז בקרב מקבלי תואר ראשון (56.0%).

משך לימודים לתואר שלישי

משך הזמן המקובל בישראל לסיום תואר שלישי הוא 4 שנות לימוד. בפועל, 17.1% מבוגרי תשע"ז סיימו את התואר תוך 4 שנות לימוד. כשני שלישים מבוגרי תשע"ז את התואר סיימו תוך שש שנות לימוד ו-83.3% סיימו תוך 7 שנות לימוד. משך הזמן השכיח ביותר לסיום תואר שלישי הוא 5 שנות לימוד (26.6% מהבוגרים סיימו בפרק זמן זה).

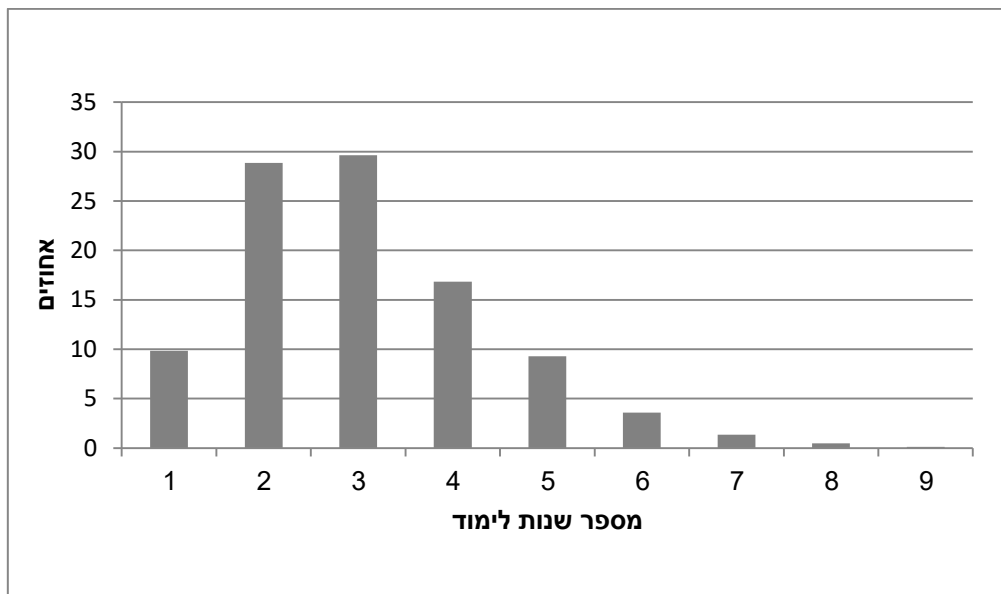

משך לימודים לתואר שני מחקרי

משך הזמן המקובל בישראל לסיום תואר שני הוא 2 שנות לימוד. בפועל, 38.7% מבוגרי המסלול מחקרי בתשע"ז אכן סיימו תוך 2 שנות לימוד את התואר, לעומת 66.4% בקרב בוגרי המסלול הלא מחקרי. משך הזמן השכיח ביותר לסיום תואר שני במסלול המחקרי הוא 3 שנות לימוד (29.6%). כשני שלישים מבוגרי המסלול בתשע"ז סיימו תוך 3 שנות לימוד את התואר ו-85.2% סיימו תוך 4 שנות לימוד.

תרשים 9 - משך לימודים לסיום תואר שני מחקרי בקרב בוגרי תשע"ז (2016/17), אחוזים

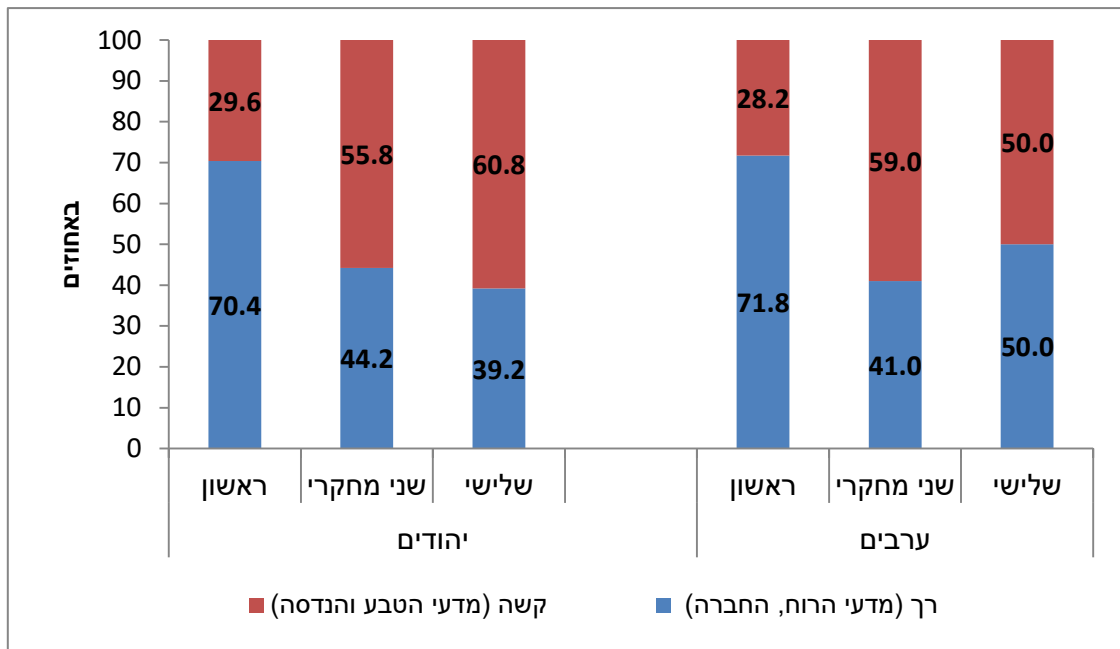
המשך לתארים מחקרניים לפי קבוצת אוכלוסייה

בקרב בוגרי תואר ראשון בתש"ע, אחוז הממשיכים לתואר שני מחקרי בקרב יהודים (6.6%) היה גבוה מאשר בקרב ערבים (3.9%). גם אחוז הממשיכים לתואר שלישי בקרב יהודים בוגרי תואר ראשון בתשס"ז (2.4%) היה גבוה יותר מאשר בקרב הערבים (0.5%). כלומר הסיכוי של יהודי בוגר תואר ראשון לקבל תואר שלישי גבוה פי 4.5 מהסיכוי של ערבי.

מדעי טבע והנדסה מול מדעי הרוח והחברה לפי קבוצת אוכלוסייה

החלוקה של בוגרי תואר ראשון למדעי הטבע והנדסה מצד אחד ולחברה ורוח מהצד השני בקרב יהודים וערבים דומה, כ-70% סיימו בתחומי מדעי הרוח והחברה מול כ-30% במדעי הטבע והנדסה. בשתי הקבוצות אחוז המסיימים במדעי הטבע והנדסה בתארים המחקרניים (שני מחקרי ושלישי) גבוה יותר מאשר בקרב התואר הראשון. בתואר השני מחקרי חלקם היחסי של המסיימים במדעי הטבע והנדסה גבוה יותר בקרב הערבים (59.0%) מאשר בקרב היהודים (55.8%). לעומת זאת, בתואר שלישי, מחצית מהערבים סיימו את התואר במדעי הטבע והנדסה לעומת 60% בקרב היהודים.

אוכלוסייה

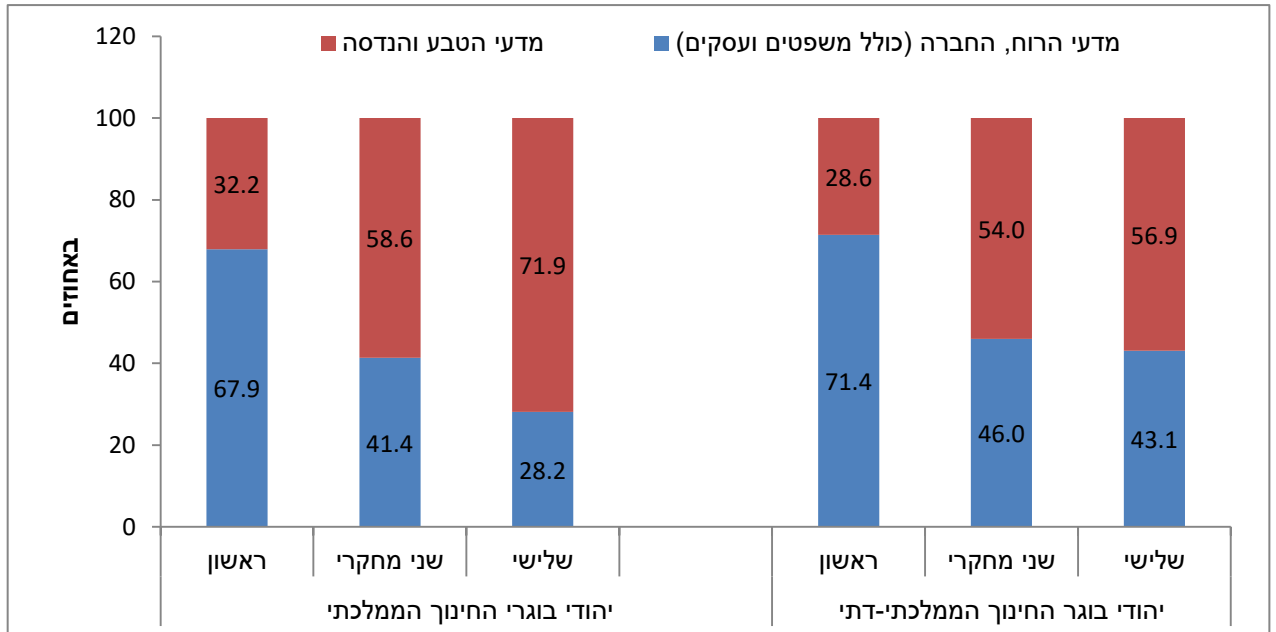
המשך לתארים מחקריים לפי זרם חינוך

בקרב בוגרי תואר ראשון בתש"ע, אחוז הממשיכים לתואר שני מחקרי בקרב יהודים בוגרי החינוך הממלכתי (7.5%) גבוה מאשר בקרב בוגרי החינוך הממלכתי-דתי (6.1%). גם אחוז הממשיכים לתואר שלישי בקרב בוגרי תואר ראשון שלמדו בחינוך הממלכתי (2.8%) היה גבוה יותר מאשר בקרב אלו שלמדו בחינוך הממלכתי-דתי (2.2%).

מדעי טבע והנדסה מול מדעי הרוח והחברה לפי זרם חינוך

חלקם היחסי של המקבלים תואר בתחומי מדעי הטבע והנדסה היה גבוה יותר בקרב בוגרי החינוך הממלכתי מאשר בקרב החינוך הממלכתי-דתי. הבדלים אלו ניכרים במיוחד בתואר השלישי, 71.9% בקרב בוגרי החינוך ממלכתי לעומת 56.9% בקרב בוגרי הממלכתי-דתי.

תרשים 11 - התפלגות של בוגרי תואר ראשון, תואר שני מחקרי (עם תזה) ותואר שלישי לפי תחום לימוד וסוג חינוך (יהודים)

אוכלוסייה: מקבלי תואר שני במסלול מחקרי ומקבלי תואר שלישי (דוקטור) באוניברסיטאות בישראל. ההודעה אינה כוללת את בוגרי תואר שני ברפואה (דוקטור לרפואה).

מקבלי תואר שני במסלול מחקרי: בוגרים אלו למדו במסלול שבו מגישים עבודת גמר (תיזה) בסיום הלימודים. הלימודים במסלול זה מוכוונים לביצוע מחקר.

תיזה (עבודת גמר): עבודת מחקר שמגיש סטודנט לתואר שני. מטרתה לסכם את המחקר שביצע הסטודנט במהלך לימודיו, ויש בה חידוש מחקרי מסוים לקהילה המדעית.

משך זמן לסיום תואר: משך הזמן (שנות לימוד) לסיום תואר (שני מחקרי או שלישי) נמדד על פי מספר השנים שבהן הסטודנט מופיע בקבצים לאותו התואר.

המשך לימודים : נבדק בקרב בוגרי תואר ראשון בתש"ע (2009/10) האם הם סיימו תואר שני מחקרי או שלישי.

המשך לתואר שני מחקרי: אחוז הממשיכים לתואר שני במסלול מחקרי נבדק על ידי קישור קובץ בוגרים תש"ע (2009/10) עם קובצי הבוגרים תשע"א (2010/11) עד תשע"ז (2016/17).

המשך לתואר שלישי: אחוז הממשיכים לתואר שלישי נבדק באמצעות קישור קובץ בוגרים תשס"ז (2006/07) עם קובצי הבוגרים תשס"ח (2007/08) עד תשע"ז (2016/17).

מקור הנתונים: המידע על מקבלי תארים מקורו בקבצים מנהליים שהתקבלו ממוסדות הלימוד ועברו תהליך של טיוב, האחדה וקישור לקובץ מרשם התושבים לצורך קבלת מידע דמוגרפי.

תחום לימוד הוא התחום שאליו משויך מקצוע הלימוד הראשון של מקבלי התארים (בקובץ).

מקצועות הלימוד קובצו לפי התחום המדעי שאליו הם משתייכים. מי שלמד בשני מקצועות לימוד, מוין לפי התחום של מקצוע הלימוד המופיע ראשון בקובץ המוסד. התחומים המדעיים הוצגו בלוחות בשתי רמות עיקריות (מקובץ ומורחב). בתרשימים 4 ו-7 מדעים ביולוגים כולל את חקלאות.

מקובץ	מורחב
מדעי הרוח והחברה	מדעי הרוח הכלליים
	שפות, ספרויות ולימודים רגיונליים
	חינוך והכשרה להוראה
	אמנות, אומנויות ואמנות שימושית
	תוכניות לימודים מיוחדות ושונות
	מדעי החברה
	עסקים ומדעי הניהול
	משפטים
מדעי הטבע והנדסה	מקצועות עזר רפואיים
	מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב
	המדעים הפיזיקליים
	המדעים הביולוגיים
	חקלאות
	הנדסה ואדריכלות